

Stručný obsah

Kapitola 1

Historický vývoj evropské integrace

Vývoj integračních snah byl patrný hlavně po II. světové válce. Od té doby došlo k významnému posunu v integraci. Vznikla zakládající Společenství, která se sloučila do jednoho – Evropské unie

Kapitola 2

Tři základní pilíře EU

Na základě Maastrichtské smlouvy (Smlouvy o Evropské unii) byl vytvořen tzn. Maastrichtský chrám, který je tvořen třemi základními pilíři.

Kapitola 3

Instituce Společenství

Aby byly naplňovány cíle Společenství, je třeba stanovit instituce, které je budou plnit, popřípadě budou dohlížet nad jejich plněním. Nejdůležitější je tzv. Trojúhelník tvořený Radou ministrů, Evropskou komisí a Evropským parlamentem.

Kapitola 4

Evropská měnová integrace

Společná měna jakožto završení měnové integrace byla zavedena k 1. 1. 2002 ve 12 zemích eurozóny. Samozřejmě tomuto kroku předcházela dlouhá vyjednávání.

Kapitola 5

Rozpočet EU

Aby bylo možno naplňovat aktivity Společenství, bylo třeba vytvořit dostatečný finanční rozpočet a stanovit orgány, zodpovědné za hospodaření se svěřenými prostředky Společenství.

Kapitola 6

Společná zemědělská politika

Jakožto nejdůležitější politika po II. světové válce se dostala do popředí zájmu již v rámci Evropského hospodářského společenství. Posléze bylo Společenství donuceno k její revizi, protože málem vedla k finančnímu zhroutilí EHS.

Kapitola 7

Společná dopravní politika

Byla také jednou z prvních politik, které byly nastíněny v rámci Smlouvy o EHS, i když dlouhou dobu se v sektoru dopravy nic nedělo. Prioritním projektem jsou transevropské sítě – TEN.

Kapitola 8

Společná obchodní politika EU

Společný celní sazebník, který představuje společnou obchodní politiku, je závazný pro všechny členské země. Kromě cel jsou v rámci politiky používány také kvóty nebo antidumpingová opatření.

Kapitola 9

Regionální a strukturální politika EU

Jedna z politik, k jejichž rozvoji došlo až s jižním rozšířením Společenství o zaostalejší státy (Řecko, Portugalsko, Španělsko). Důležitým nástrojem jsou strukturální fondy, které financují převážnou část aktivit v rámci této politiky.

Kapitola 10

Vnější vztahy EU

Vnější vztahy s jednotlivými regiony světa jsou upraveny na základě různých dokumentů. Důležitou roli zde hraje humanitární pomoc zaostalým státům Afriky a Asie.

Kapitola 11

ČR a EU

Na základě podepsané Smlouvy o přistoupení ČR a dalších zemí k EU došlo ke vstupu naší republiky do EU ke dni 1. května 2004 a tím se otevřela možnost čerpat finanční prostředky ze strukturálních fondů. Tuto možnost měly kandidátské země i před jejich vstupem a to na základě využívání předvstupní pomoci.

Úplný obsah

Obsah	5
Úvod	15
1. Historický vývoj evropské integrace	17
1.1. 1946–1950	18
1.2. 1950–1960	19
1.3. 1960–1970	20
1.4. 1970–1980	21
1.5. 1980–1990	22
1.6. 1990–2000	23
1.7. 2000–2005	25
2. Tři základní pilíře EU	29
2.1. Evropské společenství uhlí a oceli	30
2.2. Evropské hospodářské společenství	31
2.3. Evropské společenství pro atomovou energii	33
2.4. Evropská ústava	34
2.5. Společná zahraniční a bezpečnostní politika	36
2.6. Vnitro a justice	39
3. Instituce Společenství	43
3.1. Evropská rada	44
3.2. Rada Evropské unie	45
3.3. Evropský parlament	47
3.4. Evropská komise	50
3.5. Soud Evropských společenství	51
3.6. Evropský účetní dvůr	52
3.7. Evropská investiční banka	53
3.8. Evropská centrální banka (ECB)	53
3.9. Poradní orgány	56
Hospodářský a sociální výbor	56
Výbor regionů	57
3.10. Evropský konvent	57
3.11. Agentury	58

4. Evropská měnová integrace	65
4.1. Historické milníky před Evropským měnovým systémem	66
4.2. Evropský měnový systém	67
4.3. Hospodářská a měnová unie	71
5. Rozpočet EU	81
5.1. Rozpočtové zásady	82
5.2. Proces schvalování	84
5.3. Vývoj vlastních zdrojů	87
5.4. Historie účetních jednotek rozpočtu EU	91
5.5. Finanční perspektiva 2000–2006	91
5.6. Finanční perspektiva 2007–2013	93
6. Společná zemědělská politika	97
6.1. Reforma SZP	99
6.2. Cíle SZP	103
6.3. Hlavní zásady	104
6.4. Nástroje	104
Formy regulace trhu	107
6.5. Financování SZP	109
7. Společná dopravní politika	111
7.1. Historický vývoj	112
Římská smlouva o společné dopravní politice	112
Období 1958–1986	113
7.2. Rozvoj dopravní politiky spojený s přechodem ke vnitřnímu trhu (1986–1993)	113
Současné priority společné dopravní politiky EU	114
7.3. Perspektivy evropské dopravy do roku 2010	114
7.4. Transevropské sítě	116
7.5. Vývoj jednotlivých dopravních sektorů EU – od Římské smlouvy do současnosti	120
8. Společná obchodní politika EU	125
8.1. Důvody společné obchodní politiky	126
8.2. Hlavní zásady společné obchodní politiky	127
8.3. Nástroje společné obchodní politiky	129
9. Regionální a strukturální politika EU	131
9.1. Vývoj regionální a strukturální politiky	132
9.2. Hlavní principy strukturální a regionální politiky v EU	139

9.3. Legislativní a institucionální zabezpečení	141
9.4. Strukturální fondy a další fondy a instituce financující strukturální a regionální politiku	141
Strukturální fondy do roku 2006	141
Další fondy a instituce využívané pro financování rozvoje regionů	142
9.5. Regionální členění EU	144
10. Vnější vztahy EU	147
10.1. Dimenze vnějších ekonomických vztahů	148
10.2. Vymezení vnějších vztahů	149
10.3. Formy vnějších ekonomických vztahů – vnější obchod EU	152
Nástroje vnějšího obchodu	153
EU a Světová obchodní organizace – WTO	153
Vnější obchod – kvantitativní aspekt	154
10.4. Vnější obchod EU – regionální aspekt	156
10.5. Evropská unie versus vyspělé světové ekonomiky	160
EU – EFTA	160
Transatlantické vztahy EU	160
USA	161
Vztahy EU s Kanadou	162
10.6. EU–Japonsko	163
Austrálie a Nový Zéland	165
10.7. Kooperace EU s rozvojovými zeměmi	166
Afrika, Karibik a Tichomoří	166
Středomoří	167
Latinská Amerika	170
Asie	172
Východní Evropa a střední Asie	174
10.8. Jihovýchodní Evropa/západní Balkán	175
10.9. Přílohy	176
11. ČR a EU	181
11.1. CEFTA (Central European Free Trade Agreement)	182
Vývoj CEFTA	182
11.2. Příprava ČR na vstup do Evropské unie	183
Evropská dohoda (Europe agreement)	183
Přístupové partnerství (Accession partnership)	184
Smlouva o přistoupení České republiky a dalších zemí k Evropské unii	187
Předvstupní pomoc (Pre-accession aid)	187
PHARE	188

ISPA	194
SAPARD	194
11.3. Příprava ČR na využívání Strukturálních fondů	196
Národní rozvojový plán	196
Rámec podpory Společenství	199
Sektorové operační programy	201
Operační program Infrastruktura	201
Operační program Rozvoj lidských zdrojů	202
Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství	203
Operační program Průmysl a podnikání	205
Regionální operační programy	207
Společný regionální operační program	209
11.4. Příloha	212
Shrnutí	217
Seznam zkratk	219
Glosář	223
Rejstřík	231
Literatura	235

Úvod